

ارائه مدل آمیخته آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران

چکیده:

مقدمه: یکی از انواع مختلف فساد در ورزش، موضوع تبانی می‌باشد. به طور کلی امکان انجام تبانی توسط بازیکنان، مربیان، مدیران باشگاه‌ها و داوران وجود دارد که موجب از بین رفتن هیجان رقابت‌های ورزشی می‌شود. بدین منظور هدف پژوهش حاضر ارائه مدل آمیخته آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران بود.

روش پژوهش: روش تحقیق به شیوه آمیخته و مبتنی بر نظریه پردازی داده بنیاد است. برای جمع آوری داده‌ها از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شد. تجزیه و تحلیل اطلاعات به روش اشتراوس و کوربین (1998) انجام گرفت. جامعه آماری بخش کیفی شامل خبرگان فوتبال در بخش حقوقی و آسیب‌شناسی تبانی به تعداد 14 نفر بودند. روش نمونه‌گیری به صورت هدفمند قضاوتی بود. لذا با تعیین تعداد 400 نفر از افراد جامعه آماری در فاز اول، تعداد 384 پرسشنامه عاری از هرگونه اطلاعات ناقص و مخدوش برای تجزیه و تحلیل آماری انتخاب شدند.

یافته‌ها: بر اساس نتایج تحلیل داده‌های کیفی حاصل از مصاحبه، تحلیل عوامل حقوقی تبانی در فوتبال ایران در قالب ابعاد 5گانه، شامل شرایط علی (4 مفهوم)، شرایط زمینه‌ای (3 مفهوم)، شرایط مداخله‌گر (4 مفهوم)، راهبردها (4 مفهوم)، پیامدها (3 مفهوم) می‌باشد. نتایج با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی و در قالب معادلات ساختاری با نرم افزار SPSS و PLS تجزیه و تحلیل گردید، همچنین مدل تدوین شده از برازش مناسبی برخوردار بود.

نتیجه گیری: مدیران تیم‌های فوتبال می‌بایست تدابیری برای ایجاد شرایط روحی روانی ایده‌آل بازیکنان در نظر گرفته و تمرکز آنها را بر روی اهداف گروهی متمرکز کنند و در نهایت از سوی متولیان ورزشی و حقوقی کشور، تدابیری در ارتباط با بازنگری و تدوین قوانین مقابله‌ای با تبانی ارائه گردد.

کلیدواژه‌ها: آسیب‌شناسی؛ تبانی؛ فوتبال ایران

Presenting a Mixed Model of Match-fixing in Iranian Football

Abstract:

Introduction: One of the different types of diseases in sports is match-fixing. In general, there is the possibility of match-fixing by players, coaches, club managers and referees, which makes the matches exciting. For this purpose, the purpose of the present study was to present a mixed model of match-fixing pathology in Iranian football.

Research Method: The research method is a mixed method and based on grounded theory. A semi-structured interview method was used to collect data. Data analysis and analysis was carried out using the Strauss and Corbin (1998) method. The statistical population of the qualitative section included 14 football experts in the legal and match-fixing pathology sectors. The sampling method was purposeful judgmental. Determining the number of 400 people in the statistical population in the first phase, 384 Arabic questionnaires were selected from incomplete and duplicate data for statistical analysis and analysis.

Studies: Based on the results of the qualitative data analysis from the interview, the analysis of the legal factors of collusion in Iranian football in criterion 5 includes the formats of causal conditions (4 concepts), background conditions (3 concepts), intervening conditions (4 concepts), strategies (4 concepts), consequences (3 concepts). The results were adjusted using analytic factor analysis and structural equations with SPSS and PLS software. The analysis format was also modeled from a suitable fit.

Conclusion: Football team managers should take measures to create ideal psychological conditions for players and select them to identify groups and ultimately provide measures related to the observation and change of rules with collusion by the country's sports and legal authorities .

Keywords: pathology; collusion; Iranian football

امروزه در سطح جهانی، فوتبال همچنان محبوب‌ترین ورزش در تمام رشته‌های ورزشی است (دیک و کرنیک^۱، 2016). در همین راستا موفقیت در عرصه جهانی؛ فوتبال را نیازمند به داشتن منابع مختلف سازمانی می‌سازد؛ با این حال سازمان‌ها در زمینه منابع مختلف با مسائلی مواجه بوده‌اند که در موفقیت یا عدم موفقیت‌شان در رسیدن به استراتژی سازمانی آن‌ها تأثیرگذار است (کونستان و مانولی^۲، 2022). بدین جهت درآمدهای کلان فوتبال مورد توجه بسیاری از کشورها قرار گرفته و برای رسیدن به این موفقیت از اصل برنامه‌ریزی و نقش آن در پیشبرد اهداف کلان و موفقیت فوتبال ملی بهره می‌گیرند. به نوعی موفقیت در آن به‌منزله موفقیت‌های اقتصادی و سیاسی است. بازیکن، مربی، اسپانسر، باشگاه‌های حرفه‌ای، درآمد ناشی از نقلوانتقالات، حق پخش تلویزیونی و به دنبال آن تبلیغات و آگهی‌هایی که رسانه‌ها می‌گیرند که بر کسب منابع درآمدی در ورزش فوتبال تأثیرگذار است (کانل^۳، 2018). علیرغم منابع درآمدی مختلف برای باشگاه‌های فوتبال؛ وضعیت موجود نظام باشگاهداری فوتبال حرفه‌ای در ایران؛ مشکلات بسیاری را در زمینه توسعه منابع درآمدی باشگاه‌های فوتبال داخل کشور ایجاد کرده است (کاستا^۴، 2022).

یکی از جرائمی که در حقوق کیفری جمهوری اسلامی ایران می‌شود گفت از توجه کمتری برخوردار بوده است بحث تبانی است. جرم تبانی که می‌توان گفت ناشی از توافق بین دو یا چند نفر برای انجام جرم بوده، اغلب به صورت سری و مخفیانه صورت می‌پذیرد که همین امر اثبات آن‌ها را با مشکل جدی مواجه می‌کند (بررسی حقوق جرم تبانی در نظام حقوق کیفری ایران، جمشیدی، 1392). شکل دیگر تبانی به صورت تبانی جمعی روی می‌دهد و در این حالت افراد اجتماع کرده و در نهایت در تبادل نظرات به یک جمع‌بندی مورد توافق و بروز تبانی جمعی می‌رسند (مشکات، 2020)، در همین راستا یکی از انواع مختلف فساد در ورزش، موضوع تبانی می‌باشد. به طور کلی امکان انجام تبانی توسط بازیکنان، مربیان، مدیران باشگاه‌ها و حتی در مواردی توسط داوران وجود دارد (احمدی‌ناطور و همکاران، 2019). گرچه تبانی قدمتی به اندازه خود ورزش دارد و اکنون در گستره وسیعی از ورزش‌ها و کشورهای بسیاری در حال رخ دادن است اما پیشرفت اینترنت در اواسط دهه 1990 باعث تسهیل و افزایش گرایش به ایجاد تبانی در سطح گسترده شد (لاستر، بل و بوند^۵، 2018).

تبانی و شرط‌بندی غیرقانونی مستقیماً سلامت ورزش را تهدید می‌کند و صحت آن‌ها را تضعیف می‌کند و ضرر اقتصادی به ذینفعان و مشتریان وارد می‌سازد (چاپلت^۶، 2015). به نوعی نفوذ جرایم سازمان‌یافته مانند تبانی و شرط‌بندی، یکی از بزرگ‌ترین تهدیدها برای ورزش معاصر است (ژانگ و همکاران^۷، 2022). بنابراین تبانی به عنوان تهدیدی برای ماهیت ورزش در نظر گرفته می‌شود، زیرا ویژگی اساسی رقابت‌های ورزشی که غیر قابل پیش‌بینی بودن آن است را با عدم قطعیت فرآیند و نتیجه حذف می‌کند. از آنجایی که ورزش، هم به‌عنوان یک نهاد فرهنگی و هم به‌عنوان کالای سرگرمی، مبتنی بر تعهد واقعی برای پیگیری موفقیت و پیروزی در چارچوب عدم اطمینان است، تثبیت مسابقه به مردمی که وفاداری و حمایت خود را نشان داده‌اند خیانت محسوب می‌شود (فورست^۸، 2012). علاوه بر این، وقوع تبانی می‌تواند ارزش‌ها، هنجارها و آرمان‌های نمادینی را که قرار است ورزش در جامعه نشان دهد، تضعیف کند، به‌ویژه زمانی که ورزشکاران مستقیماً درگیر مسائل تبانی می‌شوند (هرون و جیانگ^۹، 2010). این موضوع در نهایت می‌تواند حتی منجر به فروپاشی کل لیگ ورزشی و همچنین تمام شرکا و صنایع مرتبط با آن شود؛ چراکه ممکن است طرفداران، حامیان مالی و پخش‌کنندگان رقابت‌ها را از خرید محصول و ارائه خدمات منصرف کند (تاک و همکاران^{۱۰}، 2018). از سویی دیگر تبانی اعتبار یک مسابقه عادلانه و به دنبال آن یکپارچگی آن را تهدید

1. Dick, M & Kernick P

2. Constandt, B & Manoli, E

3. Connell, J

4. Csató, L

5. Lastra, R., Bell, P., & Bond, C

6. Chappellet, J. L.

7. Zhang et al

8. Forrest, D

9. Heron, M. and Jiang, C

10. Tak et al

می‌کند. این فقدان اعتبار علاقه عمومی و تقاضا برای فوتبال را از بین می‌برد. این مسئله به‌ویژه برای فوتبال که متکی بر حمایت اجتماعی و اقتصادی علاقه‌مندان است دارای اهمیت بسیاری می‌باشد. کاهش علاقه به فوتبال در میزان حضور تماشاگران تاثیر خواهد داشت و منجر به تجاری سازی موفق کمتر، سرمایه‌گذاری اقتصادی کمتر توسط حامیان مالی، تبلیغ‌کنندگان و طرفداران می‌شود؛ بدین جهت که آن‌ها تمایل به ارتباط با تیم‌ها، ورزشکاران و مسابقات دارای سابقه تباری نخواهند داشت (گورس¹، 2012)، اما با این اوصاف؛ امکان انجام تباری توسط بازیکنان، مربیان، مدیران باشگاه‌ها و حتی در مواردی توسط داوران وجود دارد (احمدی‌ناطور و همکاران، 2019).

در ادامه به چند مورد از تباری‌های رخ داده در ورزش فوتبال کشورهای خارجی اشاره می‌شود. برای مثال می‌توان به فساد گسترده و تباری در رقابت‌های سری آ ایتالیا در سال 2006 اشاره کرد که در این زمینه باشگاه‌های یوونتوس، آث میلان، فیورنتینا و لاتزیو، از سوی نیروهای امنیتی مورد بررسی قرار گرفتند و در نهایت مجرم شناخته شدند که در همین راستا باشگاه یوونتوس علی‌رغم قهرمانی در آن دوره، از سوی فدراسیون فوتبال ایتالیا، به یک رده پایین‌تر سقوط و حتی فصل جدید را با امتیاز منفی آغاز کرد. باشگاه‌های لاتزیو و فیورنتینا نیز به یک رده پایین‌تر سقوط و فصل جدید را با امتیاز منفی آغاز کردند. (مینینگ²، 2002). در همین راستا در سال 2011 در کشور ترکیه نیز اتفاقات مشابهی در ارتباط با تباری رخ داد که در همین زمینه بعد از مشکوک شدن به 19 بازی در طول رقابت‌های سوپر لیگ ترکیه، سرانجام 61 نفر از مدیران باشگاه‌ها و حتی برخی از بازیکنان تیم ملی بازداشت شدند. یکی دیگر از موارد بروز تباری که اینبار در فوتبال بانوان رخ داد شامل رقابت بین ژاپن و آفریقای جنوبی در المپیک 2012 بود که تیم ژاپن عمداً نتیجه را مساوی کرد تا در گروه خود دوم شود و مجبور به طی مسافت 300 مایلی برای حضور در گلاسگو نشود (چاپلت، 2015). مثال دیگری که در ارتباط با تباری در فوتبال خارجی می‌توان بیان کرد؛ در ارتباط با رقابت بین دو تیم لوکوموتیو و دیناموزاگرب در لیگ برتر کرواسی است. با توجه به ارتباطات تجاری، روابط ورزشی بین دو باشگاه و بررسی نتایج 25 سال اخیر برگزار شده در بین این دو باشگاه نشان می‌دهد که همواره عملکرد ضعیف لوکوموتیو مورد انتقاد کارشناسان بوده است و شائبه تباری را به‌وجود آورده است (گلوبان و جاگرز³، 2019).

در ادامه به نتایج‌های پژوهش‌های مرتبط با موضوع مورد بحث اشاره می‌شود. نتایج پژوهش ملائی و افروزه (2021)، نشان داد: که مولفه‌های حقوقی، اقتصادی، فشار، تعصب‌گرایی، روحیات ورزشکار، نظارت، حرفه‌ای‌گری، اجتماعی و ذات ورزش از عوامل مرتبط با ایجاد تباری بودند. همچنین راهبردها شامل اصلاح مدیریت مالی، آگاهی‌دهی، شفاف‌سازی، ساختارسازی و ارتقای اجتماع شناسایی شدند. در پژوهش طاهرخانی و شفیع (2021)، بیان شد: اقداماتی همچون شفافیت مالی در قراردادهای برر سی اسناد مالی با شگاه‌های فوتبال، بررسی نحوه انتقالات بازیکنان به باشگاه‌های که احتمال وجود تباری بین آن‌ها وجود داشته و تدوین قوانین لازم برای جلوگیری از تباری راه مناسبی برای شناسایی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری تباری در ورزش فوتبال کشور به منظور جلوگیری از این رفتارها می‌باشد. خداپرست و همکاران (2021)، بیان کردند: ضعف باورهای اخلاقی و ارزش‌های انسانی، کاهش سطح وجدان‌کاری و انضباط اجتماعی در جامعه، بالا رفتن فردگرایی، ناهماهنگی میان ارزش‌ها و راه‌های دستیابی به آن‌ها، چیرگی روابط بر ضوابط، ضعف فرهنگ سازمانی در میان مدیران و کارمندان، وجود فرهنگ وفاداری درون سازمانی، گسترش و استمرار فساد و ضعف کنترل اجتماعی همگی از معضلات یک جامعه است که خواه ناخواه از جامعه به باشگاه‌ها و سطح ورزش قهرمانی و سازمان‌های مربوطه منتقل و موجب آلودگی و فساد می‌گردد. در پژوهش شفیع و افروزه (2018)، بیان شد: متغیرهای مدیریتی، اداری، آموزشی و تربیتی بیشترین تأثیر را در بروز فساد در فوتبال ایران دارند. ملائی و سلیمی (2019)، بیان کردند: رسانه‌ها و اصحاب رسانه یکی از ابزارهای کنترلی قوی در بحث کنترل فساد نظیر تباری و شرط‌بندی، در حوزه‌های مختلف اجتماعی و به‌ویژه ورزش فوتبال محسوب می‌شود. نجفی و همکاران (2020)، در پژوهش خود بیان کردند: عوامل مدیریتی، عوامل حقوقی، عملکرد سیاسیون، رسانه‌ها، عوامل انگیزشی و وجود دلالتان نقش مهمی در بروز فساد در ورزش کشور

¹ . Gorse, S

² .Maennig, W

³ .Globan, T., & Jägers, E

ایران دارند. ناوی و برویر¹ (2017)، در پژوهشی با عنوان تبانی در فوتبال اروپایی؛ به تحلیل جامعه‌شناسی و اقتصادی پدیده تبانی پرداختند و پیشنهاد دادند که متنوع سازی درآمدها و نیز بهبود ظرفیت‌های ساختاری اجتماعی می‌تواند به کاهش تبانی در ورزش کمک نماید. وژنیاک² (2019)، در مطالعه خود مبنی بر تبانی در فوتبال لهستان به کاهش حساسیت‌های نظارتی در فوتبال به عنوان یکی از عوامل ایجاد فساد و تبانی در فوتبال اشاره داشته است. تزنگ و همکاران³ (2020)، در پژوهشی با عنوان همه چیز پول نیست نیز به نقش مافیای سازمانی در بسط تبانی در ورزش چین اشاره داشته‌اند که گاهی از ورزش پایه به انحرافات ورزشی در چین بسط یافته است. اندرسون و همکاران⁴ (2014)، در پژوهش خود بیان کردند: پاسخ‌های سیاستی اتخاذ شده در مقابله با موضوع تبانی شامل طیف وسیعی از اقدامات متقابل است که آنها را به سه دسته کلی آموزش، نظارت بر الگوی شرطبندی و چارچوب‌های قانونی با اعمال تحریم طبقه بندی می‌کنند. به نوعی تحریم‌ها اجباری‌ترین رویکرد برای معضل تبانی هستند که در چارچوب‌های هنجاری متشکل از مقررات خصوصی ارگان‌های حاکم بر ورزش و ابزارهای قانون گذاری ملی و بین‌المللی تعبیه شده‌اند.

مرور پژوهش‌های گذشته نیز نشان داد که تبانی می‌تواند پیامدهای متعددی برای بازیکنان، داوران، مربیان، مدیران لیگ‌ها، هواداران و حامیان داشته باشد. در همین راستا، باید به خاطر داشت که حقوق به واسطه رسالت عمیق و اولیه خود که ایجاد نظم اجتماعی است، نه تنها از تأثیر تحولات گوناگون اجتماعی در امان نمانده، بلکه دقیقاً در متن این تحولات قرار دارد. این تحولات قطعاً بر مسائل کیفری، میزان جرایم و ویژگی‌های آن تأثیر می‌گذارد. از این رو ضروریست که همگام با روند سریع دگرگونی‌های پدیدآمده در زندگی انسان‌ها، جرایم مرتبط با هر یک از حوزه‌های زندگی انسانی نیز به‌خوبی شناخته شود تا بتوان پاسخ‌هایی مناسب برای آن یافت. بنابراین با توجه به پیامدهای نامطلوب حاصل از بروز تبانی و آثار منفی غیرقابل جبرانی که بر پایه ورزش وارد می‌سازد؛ مطالعه زمینه و جایگاه حقوقی جرم تبانی در ورزش فوتبال دارای اهمیتی بنیادین است و ضرورت دارد که جلوه‌های حقوقی جرم تبانی در امور ورزشی از نظر گذرانده شود تا در ادامه بتوان پاسخ‌های کنشی و واکنشی مناسب را در برابر این جرم یافت و آن‌ها را در نظام‌های کیفری ملی و فراملی نهادینه کرد و همچنین از بروز و گسترش این پدیده در فوتبال کشورمان جلوگیری کرد. از این رو در این مقاله به دنبال پاسخ به این سوال هستیم که مدل آمیخته آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران چگونه می‌باشد؟ و آیا مدل ارتباطی تحقیق از برازش لازم برخوردار می‌باشد؟

روش‌شناسی پژوهش

روش انجام پژوهش حاضر، روش آمیخته (کیفی و کمی) می‌باشد که ابتدا روش کیفی و سپس روش کمی به کار گرفته شد؛ برای ساخت مدل مفهومی پژوهش از روش نظریه داده بنیاد (گراندد تئوری) ارائه شده توسط استراوس و کوربین⁵ استفاده گردید. ابتدا داده‌های کیفی با اطلاعات باز پاسخ برای ساخت ابزار اندازه‌گیری جمع‌آوری و پس از تدوین پرسشنامه، از طریق روش تحقیق تو صیفی-پیمایشی داده‌های کمی در سال 1401 گردآوری شد. روش نمونه‌گیری از نوع نمونه‌گیری مطالعات کیفی می‌باشد که به روش و با استفاده از معیار اشباع نظری نسبت به نمونه‌گیری از جامعه آماری انجام شد. این روش تا وقتی که داده‌های بدست آمده تکراری باشند و اطلاعات بیشتری بدست نیاید ادامه پیدا می‌کند که اصطلاحاً به آن شاخص اشباع نظری گفته می‌شود. مشارکت کنندگان این پژوهش در بخش کیفی، 14 نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه در گروه مدیریت ورزشی، متخصصین حوزه حقوق ورزش، اعضای هیئت علمی دانشگاه در گروه حقوق، اعضای هیئت رئیسه فدراسیون فوتبال، مدیرعامل، مربیان و بازیکنان باشگاه‌های لیگ برتری بودند و به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. معیار انتخاب مصاحبه شونده‌گان، برخورداری از آثاری در ارتباط با سؤال پژوهش بوده است و با توجه به اینکه اطلاعات کاملی از فهرست این افراد موجود نبود.

1. Nowy, T., & Breuer, C

2. Woźniak, W

3. Tezeng et al

4. Anderson et al

5. Strauss & Corbin

برای جمع آوری داده‌ها نیز از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شده است که انعطاف‌پذیری و عمیق بودن از ویژگی‌های بارز آن بوده و مناسب پژوهش‌های کیفی است.

روش کمی مورد استفاده در این مرحله، پیمایش می‌باشد. هدف این پیمایش بررسی نظر پاسخگویان درباره آسیب شناسی تبانی در فوتبال ایران بود که مفهوم آن از مصاحبه‌های صورت گرفته بدست آمد. هم‌چنین دستیابی به یک مدل کمی نیز از دیگر اهداف بخش کمی پژوهش بود. جامعه آماری بخش کمی را 400 نفر از کارشناسان حوزه حقوق ورزش بویژه افراد فعال در حوزه ورزش فوتبال، برخی مسئولین فدراسیون فوتبال، اساتید دانشگاهی متخصص امر، هیئت‌های استانی، بازیکنان و مربیان شاغل در سطوح حرفه‌ای فوتبال، برخی دست‌اندرکاران لیگ برتر و دسته یک و... و کارشناسان، کارمندان مسئولین ورزشی ادارات و نهادهای ورزشی می‌باشند، با توجه به روش نمونه‌گیری برای جوامع نامعلوم طبق فرمول کوکران نیاز به تعداد 384 نفر به عنوان نمونه نهایی داریم، لذا با تعیین تعداد 400 نفر از افراد جامعه آماری در فاز اول، تعداد 384 پرسشنامه عاری از هرگونه اطلاعات ناقص و مخدوش برای تجزیه و تحلیل آماری انتخاب شدند. پرسشنامه آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران در مرحله کیفی با مطالعه مبانی نظری، مصاحبه با اساتید و خبرگان دانشگاه و براساس تجزیه و تحلیل کیفی (داده نظریه‌بنیاد) تدوین گردید. در نهایت بعد از تأیید پرسشنامه‌ای با 90 سوال طراحی و تدوین گردید و روایی صوری و محتوایی آن توسط 10 نفر از اساتید دانشگاهی در حوزه مدیریت تأیید گردید.

پرسشنامه شامل 5 بعد (عوامل علی، عوامل زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، راهکارها و پیامدها) بوده است که هر یک از این ابعاد خود دارای مولفه‌هایی می‌باشد؛ این گویه‌ها از نوع بسته و از طیف 5 گزینه‌ای لیکرت از کاملاً موافقم 5 الی کاملاً مخالفم 1 می‌باشد. نتایج تحلیل نشان داد که شاخص‌های مربوط به ابعاد پرسشنامه آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران از مقدار t و بار عاملی مورد قبولی برخوردارند و برای سنجش این مؤلفه‌ها شاخص‌های مناسبی محسوب می‌شوند. پس از استخراج و دسته‌بندی اطلاعات جمع‌آوری شده، درصد فراوانی و میانگین از جمله آماره‌هایی بود که برای آمار توصیفی استفاده شد. برای تحلیل داده‌های استنباطی و جهت بررسی پایایی ابزار تحقیق از روش‌های آماری بررسی کجی و کشیدگی، پایایی ترکیبی (CR) و ضرایب بارهای عاملی و به منظور بررسی روایی همگرا و واگرا ابزار تحقیق از ضرایب میانگین واریانس به اشتراک گذاشته شده (AVE) و ماتریس فورنل لارکر بر اساس تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده است. از مدل معادلات ساختاری بر اساس نرم‌افزار SPSS و PLS نیز استفاده گردید. سطح معناداری این پژوهش $\alpha=0/05$ در نظر گرفته است.

یافته‌های پژوهش (B Titr 12)

در جدول (1) شاخص‌های توصیفی کجی و کشیدگی، میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای تحقیق گزارش شده است. همانطور که گفته از مقادیر کجی و کشیدگی می‌توان به منظور بررسی نوع توزیع داده‌ها (نرمال بودن یا غیرنرمال بودن داده‌ها) استفاده کرد.

جدول 1. نتایج چولگی و کشیدگی به منظور بررسی طبیعی بودن توزیع داده‌ها

نمونه	چولگی		کشیدگی	
	خطا	آماره	خطا	آماره
شرایط علی	0/203	2/124	0/396	1/530
شرایط زمینه‌ای	0/203	1/312	0/396	1/135
شرایط مداخله‌گر	0/203	1/326	0/396	0/982
راهبردها	0/203	1/530	0/396	1/654
پیامدها	0/203	1/212	0/396	1/202

بنابراین با توجه به مقادیر کجی (بین 1 و -1) و مقادیر کشیدگی (بین 3 و -3) در متغیرهای تحقیق می‌توان گفت که توزیع داده‌های به صورت نرمال است. در انجام تحلیل عاملی، در ابتدا برای اینکه مشخص شود آیا می‌توان داده‌های موجود را برای

تحلیل مورد استفاده قرارداد یا خیر؟ به محاسبه مقدار KMO پرداخته می شود؛ که مقدار آن همواره بین 0 تا 1 در نوسان است. باتوجه به قرارگیری مقدار این آزمون در پژوهش حاضر در بازه بیشتر بزرگتر از 0/7، نشن از همبستگی لازم بین گویه‌ها جهت تحلیل عاملی می‌باشد. همچنین جهت حصول اطمینان از همبستگی در ماتریس داده‌ها، از آزمون بارتلت استفاده شده است، که برای تمامی به دست آمده که نشان از مقدار مطلوب ($P \leq 0/05$) برای این آزمون دارد. مقدار t و بار عاملی سؤالات در جدول (2) نشان داده شده است.

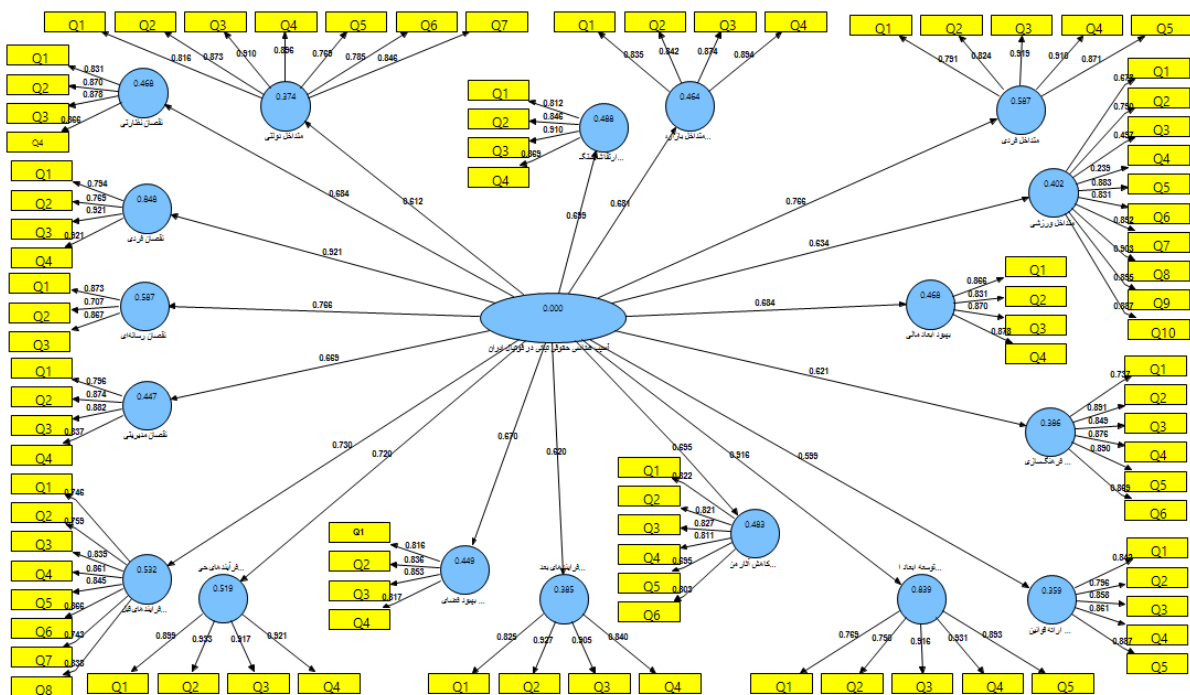
جدول 2. بررسی برازش مدل اندازه‌گیری با استفاده از حداقل مربعات جزئی (PLS)

مفهوم	گویه‌ها	بارعاملی	مقادیر (t)
نقصان نظارتی	نبود نظارت و بررسی‌های داخلی از سوی فدراسیون فوتبال و مراجع دولتی	0/831	24/591
	نبود نظارت و بررسی‌های خارجی از سوی Afc و fifa	0/870	50/859
	نبود نظارت و بررسی‌های مستمر از سوی مسئولین و کمیته‌های ذیربط باشگاه	0/878	37/770
	عدم بررسی‌های جامعه مطبوعاتی و انجمن‌های مردم نهاد	0/866	24/675
نقصان فردی	تضعیف موازین اخلاقی و موازین اسلامی در افراد	0/794	16/405
	کاهش تعصب و غیرت نسبت به تیم	0/769	15/554
	کاهش آستانه تحمل تماشاگران، بازیکنان، کادر فنی و مدیریتی به‌منظور بهبود نتایج	0/921	19/275
	سطح پایین عزت‌نفس در بین بازیکنان و کارکنان باشگاه	0/821	16/510
نقصان رسانه‌ای	کمبود پوشش مباحث آموزشی مبارزه با تبانی در رسانه‌های جمعی	0/873	46/068
	عدم پوشش اخبار مربوط به تبانی در لیگ‌های فوتبال داخلی و خارجی	0/707	10/770
	عدم استفاده از ظرفیت شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی در مقابله با تبانی	0/867	27/019
	نبود تمهیداتی در ارتباط با اجرای عدالت در ارتباط با پرداختی‌های رایج نظیر مالیات	0/796	20/394
نقصان مدیریتی	نبود تمهیداتی پیشگیرانه از سوی جامعه دانشگاهی متخصص	0/874	30/969
	کاهش میزان توجه و برنامه‌های مقابله‌ای مدیران ورزشی در ارتباط با تبانی در فوتبال	0/882	37/422
	عدم استفاده از کارگزاران ورزشی مناسب و متعهد به اصول اخلاقی	0/637	23/836
	نبود آشکاریت عمومی در محتوای قراردادها	0/746	11/352
فرآیندهای قبل از توافقات و معاملات	نبود مدیران و مسئولین کارا در ارتباط با مسائل قضایی	0/759	14/699
	عدم شفاف‌سازی اطلاعاتی از جنبه‌های مختلف طرف توافقات و معاملات	0/839	24/576
	عدم انتشار قراردادهای منعقد شده در زمینه‌های مختلف، در دسترس عموم مردم	0/881	30/050
	نبود ارزیابی کمی-کیفی توافقات و معامله‌ها ورزشی	0/845	27/663
فرآیندهای حین توافقات و معاملات	عدم توجه به اهلیت و اصالت طرفین توافقات ورزشی و غیرورزشی	0/866	30/314
	کمبود قرارداد با کیفیت محتوای مناسب و به‌دور از انجام تبانی	0/749	10/165
	نبود تصویری از آینده و عواقب جبران ناپذیر شرکت در تبانی	0/638	22/120
	عدم تهیه اسناد مورد نیاز برای معامله و مکتوب‌سازی و ثبت آن در بخش مربوطه	0/899	38/255
فرآیندهای بعد از توافقات و معاملات	عدم برخورداری از روش‌های صحیح مذاکره و توافق در قراردادها و معاملات ورزشی و غیرورزشی	0/933	67/377
	عدم برخورداری از محدودیت زمانی برای پرداختی‌های مندرج در قرارداد	917	47/848
	نبود شرایط قراردادی برد-برد برای طرفین	0/921	80/602
	عدم بررسی صحت پیشبرد قراردادها و انطباق با روش‌های مرسوم معاملات ورزشی و غیرورزشی	0/825	18/720
مباحث متداخل دولتی	کمبود میزان پاسخ به تعهدات مذکور در توافقات و معاملات آتی در جهت جلوگیری از بروز تبانی	0/927	62/210
	عدم شناسایی موارد مشکوک و قابل تامل مرتبط با تبانی	0/905	46/415
	عدم ارجاع پرونده‌های دارای تخلف مرتبط با تبانی به مقام قضایی و بازسان دولتی و ورزشی	0/840	26/623
	عدم توسعه‌یافتگی در زمینه حقوق بین‌الملل	0/816	35/640
	تصدی‌گری بیش از حد دولت در امور باشگاهی	0/873	36/189
	گسترش فساد اقتصادی در سازمان‌های ورزشی	0/910	57/848
	کوتاه بودن بازه‌های مدیریتی در رده‌های بالای سازمان	0/896	59/018
	تغییرات سریع و غیراصولی در سطوح سازمانی	0/760	16/625
	استفاده از مدیران با سابقه نامطلوب در مسند مدیریتی باشگاه‌ها	0/785	16/114

25/525	0/846	استفاده از کارکنان با سابقه نامطلوب در سمت‌های مختلف سازمانی درون باشگاه	
18/602	0/835	نیود شرکت سرمایه‌گذاری مناسب در زمینه فعالیت تجاری با باشگاه‌ها	مباحث متداخل
24/664	0/842	رکود فعالیت‌های بازاریابی باشگاه‌ها در حوزه فوتبال	بازارهای داخلی
37/328	0/874	بازدهی منفی شرکت‌های مشتاق در زمینه فعالیت تجاری حوزه فوتبال	
15/846	0/791	فکر و اندیشه ارتکاب جرم (قصد مجرمانه)	
21/410	0/824	ارائه پیشنهادها و سوسه‌برنگیز از سوی مافیای فوتبال	مباحث متداخل فردی
55/276	0/949	وجود رانت و سواستفاده از قدرت	
49/549	0/910	بهره‌گیری از ارتباطات نامناسب ماحصل تعامل با دوستان و بستگان در امور باشگاه	
35/227	0/871	ارتباط با وابستگان بانفوذ در مراجع ذیربط حوزه ورزش فوتبال	
11/148	0/678	نفوذهای جناحی در فضای نقل و انتقالات باشگاه‌ها	
12/483	0/750	شفاف نبودن مزایده‌ها و مناقصه‌های تجاری ورزشی	
5/544	0/497	ارتباط صمیمانه برخی بازیکنان، کادرفنی و مدیران باشگاه‌ها با یکدیگر	
4/223	0/439	داشتن سابقه بازی در تیم‌های دیگر در بازی‌های رودرو با باشگاه سابق	مباحث متداخل
38/634	0/883	خطر و یا عدم احساس خطر سقوط به لیگ‌های پایین‌تر از سوی باشگاه‌ها	ورزشی
29/998	0/831	خطر از دست رفتن شانس قهرمانی	
33/480	0/892	ایجاد شرایط احساسی حاصل از عملکرد تیم‌ها در بین هواداران	
48/487	0/903	داشتن ذهنیت منفی از سوی داوران، بازیکنان، کادرفنی و مدیران نسبت به یکدیگر	
31/686	0/895	خطر خدشه‌دار شدن وجهه باشگاه با عدم موفقیت در یک بازی خاص	
34/606	0/687	قومیت‌گرایی در بین باشگاه‌ها و بازیکنان	
13/890	0/737	ایجاد رقابت سالم اقتصادی و شایسته‌سالاری در مجریان قراردادهای	
44/376	0/891	شفاف‌سازی کارکردها و به‌خصوص قراردادهای ورزشی	فرهنگ‌سازی و بهبود
30/736	0/849	مستندسازی و ارزیابی کیفی مناقصه‌گران و تامین‌کنندگان ورزشی	روند عقد قراردادها
42/403	0/876	فرهنگ‌سازی و بهبود سلامت نظام اداری حوزه حقوق ورزش	
34/085	0/890	آموزش اخلاق حرفه‌ای و فرهنگ پهلوانی	
34/225	0/869	برگزاری جلسات توجیهی در باشگاه‌ها و سازمان‌های متولی ورزش با محوریت مقابله با تبانی	
21/987	0/842	ارائه نظارت صحیح از سوی ناظران مربوطه	
18/950	0/796	اعمال نظارت‌های مکانیزه	ارائه قوانین و بازنگری
26/026	0/658	بازنگری و ارائه قوانین قضایی تخصصی در ارتباط با تبانی و مباحث مربوط به آن	مستمر
24/028	0/861	ارائه قانون اصلاحی برای برخورد با متخلفین تبانی	
33/501	0/877	به‌روزرسانی قوانین و مقررات تخصصی درخصوص تبانی	
24/873	0/866	پرداخت به موقع پاداش‌های نقدی و غیرنقدی به بازیکنان و کادر تیم	
34/391	0/830	ارائه دستمزد عادلانه به بازیکنان و کادر تیم	بهبود ابعاد مالی
30/859	0/870	مشخص شدن میزان و مسیر درآمدهای سالیانه	
37/770	0/878	ایجاد شرایط و زمینه‌های فعالیت‌های قانونی بنگاه‌های شرط‌بندی در حوزه مالی ورزش	
15/598	0/769	مشخص کردن چارچوب رعایت مسائل مربوط به تبانی و پیامدهای تخطی از آن	
12/124	0/750	ایجاد نهادهای ورزشی برای برخورد با تبانی از سوی فدراسیون	توسعه ابعاد اطلاعاتی
62/032	0/916	ایجاد بانک اطلاعات از تامین‌کنندگان و مناقصه‌گران تخصصی رشته فوتبال	
62/032	0/951	تربیت هرچه بیشتر کارشناسان قضائی آشنا به امور تبانی و مسائل مربوط به آن در رشته فوتبال	
65/092	0/895	وجود کارشناسان مالیاتی متخصص و بهره‌گیری از آن در حوزه فوتبال	
25/261	0/622	بهبود سلامت اداری و مقابله با فساد	
22/220	0/821	کاهش میزان اختلافات ورزشی	
23/644	0/827	پدیدارنشدن وجهه منفی ورزش فوتبال ایران	کاهش آثار منفی تبانی
19/335	0/811	جلوگیری از ضایع شدن حق باشگاه‌ها	
11/849	0/695	مقابله با مافیای فوتبال	
23/375	0/602	کاهش درگیری‌ها و حاشیه‌های فوتبال	
20/600	0/812	ایجاد محیط رقابتی و سالم‌تر با کمک آموزش و شفاف‌سازی رسانه‌ها	
25/304	0/846	افزایش تمرکز و آرامش برای رقابت میان تیم‌های فوتبال	ارتقای شایستگی‌های فردی بازیکنان
53/946	0/910	بهبود عملکرد بازیکنان در میدان رقابت	

28/57	0/869	کاهش فشار روانی بر روی بازیکنان	
19/655	0/816	علاقه بیشتر شرکت‌های تجاری به فعالیت در حوزه فوتبال	
14/309	0/856	افزایش بینندگان تلویزیونی و حضور هواداران در ورزشگاه	بهبود فضای ورزش
22/976	0/855	ورود بازیکنان و کادرفنی خارجی با کیفیت به لیگ برتر ایران	حرفه‌ای
18/533	0/617	به‌وجود آمدن فضای سالم در بستر رقابتی ورزش فوتبال	

باتوجه به نتایج جدول (2) پس از کدگذاری متن تمامی مصاحبه‌ها، با کدگذاری باز 90 کد اولیه و با کدگذاری محوری (مفهوم) 20 کد ثانویه شناسایی شدند که در قالب کدگذاری انتخابی در 5 مقوله شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، راهبردها و پیامدهای آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران تقسیم بندی شدند. برای انجام تحلیل عاملی بهتر است عوامل دارای ضریب همبستگی بزرگ‌تر از 0/3 باشند. برخی از پژوهشگران ضرایب بالاتر از 0/3 و گاهی بالاتر از 0/4 را معنا دانسته و ضرایب کمتر را صفر یا عامل تصادفی در نظر می‌گیرند (بلانچ¹، 2012). در پژوهش حاضر حداقل ضریب معنادار 0/4 در نظر گرفته شده است؛ بدین ترتیب بار عاملی سؤال‌ها بالاتر از 0/4 بوده و می‌توان گفت که گویه‌ها به‌خوبی توانایی اندازه‌گیری مفهوم مورد بررسی را دارند.

شکل 1. برازش مدل ساختاری

¹.37 Blunch, N.

10/795	0/669	نقصان مدیریتی	<---	
13/348	0/790	فرآیندهای قبل از توافقات و معاملات	<---	شرایط زمینه‌ای
10/978	0/720	فرآیندهای حین توافقات و معاملات	<---	
8/302	0/620	فرآیندهای بعد از توافقات و معاملات	<---	
7/853	0/612	مباحث متداخل دولتی	<---	شرایط مداخله‌گر
11/320	0/681	مباحث متداخل بازارهای داخلی	<---	
1/661	0/766	مباحث متداخل فردی	<---	
8/849	0/634	مباحث متداخل ورزشی	<---	
8/346	0/621	فرهنگسازی و بهبود روند عقد قراردادهای	<---	راهبردها
7/501	0/599	ارائه قوانین و بازنگری مستمر	<---	
10/496	0/684	بهبود ابعاد مالی	<---	
92/032	0/916	توسعه ابعاد اطلاعاتی	<---	
11/549	0/695	کاهش آثار منفی تبانی	<---	پیامدها
11/052	0/609	ارتقای شایستگی‌های فردی بازیکنان	<---	
10/059	0/670	بهبود فضای ورزش حرفه‌ای	<---	

با توجه به دو شکل فوق، مقدار T -Value برای 5 رابطه مربوط به فرضیات تحقیق بیشتر از 1/96 می‌باشد و همه رابطه‌ها تایید شده است. این به معنای برازش مناسب مدل است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف کلی از انجام این پژوهش ارائه مدل آمیخته آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران می‌باشد. بر اساس نتایج تحلیل داده‌های کیفی حاصل از مصاحبه، تحلیل عوامل حقوقی تبانی در فوتبال ایران در قالب ابعاد 5 گانه، شامل شرایط علی (4 مفهوم)، شرایط زمینه‌ای (3 مفهوم)، شرایط مداخله‌گر (4 مفهوم)، راهبردها (4 مفهوم)، پیامدها (3 مفهوم) می‌باشد. نتایج بدست آمده 4 مفهوم؛ نقصان نظارتی، نقصان فردی، نقصان رسانه‌ای و نقصان مدیریتی را در ارتباط با شرایط علی، 3 مفهوم؛ فرآیندهای قبل از توافقات و معاملات، فرآیندهای حین توافقات و معاملات و فرآیندهای بعد از توافقات و معاملات را در ارتباط با عوامل زمینه‌ای، 4 مفهوم؛ مباحث متداخل دولتی، مباحث متداخل بازارهای داخلی، مباحث متداخل فردی و مباحث متداخل ورزشی را در ارتباط با عوامل مداخله‌گر، 4 مفهوم؛ فرهنگسازی و بهبود روند عقد قراردادهای، ارائه قوانین و بازنگری مستمر، بهبود ابعاد مالی و توسعه ابعاد اطلاعاتی را در ارتباط با راهبردها و در نهایت 3 مفهوم؛ سه مفهوم کاهش آثار منفی تبانی، ارتقای شایستگی‌های فردی بازیکنان و بهبود فضای ورزش حرفه‌ای را در ارتباط با پیامدهای آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران شناسایی شدند. نتایج همسو با نتایج یافته‌های طاهرخانی و شفیعی (2021)، وزنیاک (2019)، ملائی و افروزه (2021)، خداپرست و همکاران (2021)، تزنک و همکاران (2020)، شفیعی و افروزه (2018)، ملائی و سلیمی (2019)، ناوی و برویر (2017) و اندرسون و همکاران (2014) می‌باشد؛ طاهرخانی و شفیعی (2021) در پژوهش خود اذعان نمودند که؛ اقداماتی همچون شفافیت مالی در قراردادهای، بررسی اسناد مالی باشگاه‌های فوتبال، بررسی نحوه انتقالات بازیکنان به باشگاه‌های که احتمال وجود تبانی بین آن‌ها وجود داشته که از عوامل مؤثر بر شکل‌گیری تبانی در ورزش فوتبال کشور به منظور جلوگیری از این رفتارها می‌باشد. وزنیاک (2019)، در مطالعه خود؛ کاهش حساسیت‌های نظارتی در فوتبال را به عنوان یکی از عوامل ایجاد فساد و تبانی در فوتبال دانسته است، همچنین ملائی و افروزه (2021) طبق پژوهش خود نشان دادند: که مولفه‌های حقوقی، اقتصادی، فشار، ورزشکار، نظارت و حرفه‌ای‌گری عوامل مرتبط با ایجاد تبانی بودند. خداپرست و همکاران (2021) نیز بیان کردند: ضعف باورهای اخلاقی و ارزش‌های انسانی، کاهش سطح وجدان کاری و انضباط اجتماعی در جامعه، بالا رفتن فردگرایی، ناهماهنگی میان ارزش‌ها و راه‌های دستیابی به آن‌ها و ضعف

فرهنگ سازمانی در میان مدیران و کارمندان موجب آلودگی و فساد می‌گردد. علاوه بر این ترنگ و همکاران (2020) نیز در پژوهش خود به نقش مافیای سازمانی در بسط تبانی در ورزش اشاره داشته‌اند. همچنین در پژوهش شفیع و افروزه (2018) بیان شده که متغیرهای مدیریتی، اداری، آموزشی و تربیتی بیشترین تأثیر را در بروز فساد در فوتبال ایران داشته است. همچنین ارتباط با راهکارهای مقابله‌ای؛ ملائی و سلیمی (2019) در پژوهش خود؛ رسانه‌ها و اصحاب رسانه یکی از ابزارهای کنترلی قوی در بحث کنترل فساد نظیر تبانی و شرطبندی، در حوزه‌های مختلف اجتماعی و به ویژه ورزش فوتبال محسوب می‌شود. همچنین ناوی و بروبر (2017)، در پژوهش خود به تحلیل پدیده تبانی پرداختند و پیشنهاد دادند که متنوع سازی درآمدها و نیز بهبود ظرفیت‌های ساختاری اجتماعی می‌تواند به کاهش تبانی در ورزش کمک نماید. اندرسون و همکاران (2014) نیز در پژوهش خود بیان کردند: پاسخ‌هایی در مقابله با موضوع تبانی، شامل طیف وسیعی از اقدامات متقابل است که آنها را به سه دسته کلی آموزش، نظارت بر الگوی شرطبندی و چارچوب‌های قانونی با اعمال تحریم طبقه بندی می‌کنند، همچنین بر اساس نتایج پژوهش بخش کمی، تمامی عوامل شناسایی شده بر آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران تأثیر معناداری داشتند، همچنین برای بررسی برازش مدل تحقیق حاضر از شاخص‌های برازش مربوط روش معادلات ساختاری با رویکرد پی ال اس استفاده گردید نتایج آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی متغیرها در هر 5 متغیر بالاتر از 0/7 می‌باشد که حاکی از پایایی مناسب مدل دارد همچنین مطابق با یافته‌ها، مقدار ضریب تبیین ($R^2=0/927$) برای سازه درون‌زای پژوهش محاسبه شده است که با توجه به سه مقدار ملاک، می‌توان مناسب بودن برازش مدل ساختاری را تأیید ساخت. با توجه به مقدار به دست آمده برای GOF به میزان 0/642 برازش قوی مدل کلی تأیید می‌شود.

عوامل تأثیرگذار بر آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران، عواملی هستند که بر پدیده مرکزی تأثیر می‌گذارند، این عوامل تأثیرگذار مشتمل بر چهار مفهوم اصلی؛ نقصان نظارتی ($\beta=0/684$)، نقصان فردی ($\beta=0/921$)، نقصان رسانه‌ای ($\beta=0/766$) و نقصان مدیریتی ($\beta=0/669$) می‌باشد. همواره در بحث‌های رفع مسائل و چالش‌های حقوقی ورزش؛ ازسوی مصاحبه‌شوندگان به مفقودی حلقه نظارت در بین بعد سازمانی و اجرایی ورزش فوتبال اشاره شده، در واقع از سوی دیگر با پرورش یکسری از صفات شخصیتی مناسب، امکان اثرگذاری مثبت بر مقوله آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال بوده است، البته در این میان نمی‌توان از اثرگذاری و آموزش رسانه‌ها و مدیران و مسئولین ورزشی کشور غافل شد.

عوامل زمینه‌ساز آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران، عواملی محیطی خاصی که بر راهبردها تأثیر می‌گذارند که مشتمل بر سه مفهوم اصلی؛ فرآیندهای قبل از توافقات و معاملات ($\beta=0/790$)، فرآیندهای حین توافقات و معاملات ($\beta=0/720$) و فرآیندهای بعد از توافقات و معاملات ($\beta=0/620$) می‌باشد. برای شناسایی عوامل زمینه‌ساز آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران باید بر روی فرآیند و مراحل اجرای قراردادها و معاملات ورزشی و غیرورزشی تمرکز نمود و ابعاد حاصل را دست‌خوش تغییر و زمینه‌سازی نمود؛ اگر قبل از ایجاد یک تفاهم طرفین قرارداد، موارد قابل ملاحظه و بندهای قرار داد را شفاف‌سازی نموده و مراحل عقد قرارداد فی‌مابین را مکتوب و به تأیید کارگزاری رسمی و متخصص در زمینه فوتبال برسانند می‌توانند مراحل پیشبرد بندهای قرارداد را پیگیری و در صورت وجود تخلف، ازسوی سازمان‌های مسئول پیگیری‌های لازم را انجام دهند.

عوامل مداخله‌گر در آسیب‌شناسی تبانی در فوتبال ایران، عواملی محیطی عمومی هستند که بر راهبردها تأثیرات محدودکننده می‌گذارند که مشتمل بر چهار مفهوم اصلی؛ مباحث متداخل دولتی ($\beta=0/612$)، مباحث متداخل بازارهای داخلی ($\beta=0/681$)، مباحث متداخل فردی ($\beta=0/766$) و مباحث متداخل ورزشی ($\beta=0/634$) می‌باشد. با توجه به عدم توسعه‌یافتگی حقوق بین‌الملل در کشور، شاهد افزایش تصدی‌گری بیش از حد دولت در امور باشگاهی و سازمان‌های ورزشی خواهیم بود، همچنین با رکود فعالیت‌های بازاریابی باشگاه‌ها در حوزه فوتبال و افزایش بازدهی منفی شرکت‌های فعال در زمینه فعالیت‌های تجاری حوزه فوتبال،

فضای رقابتی ورزش را به سوی تبنای‌های متعدد در حوزه‌های مختلف کشانده است، علاوه بر این رفتارهای احساسی برخواسته از سوی عملکرد هوادارن، برخورد‌های احساسی و شرایط تیم در رقابت‌های لیگ نیز در این میان از میزان تداخل قابل توجهی می‌باشد. راهکارهای کاهش تبنای در فوتبال بر اساس دیدگاه حقوقی، کنش‌هایی که در پاسخ به پدیده مرکزی صورت می‌گیرد که مشتمل بر چهار مفهوم اصلی؛)، فرهنگسازی و بهبود روند عقد قراردادها ($\beta=0/621$)، ارائه قوانین و بازنگری مستمر ($\beta=0/599$)، بهبود ابعاد مالی ($\beta=0/684$) و توسعه ابعاد اطلاعاتی ($\beta=0/916$) می‌باشد. با توجه به نتایج مصاحبات تاکید زیادی بر روی مبحث فرهنگسازی از یک هوادار تا سطوح بالای مدیریتی در سازمان‌های ورزشی و غیر ورزشی کشور بوده است، در این میان نیاز به بازنگری و تدوین قوانین حقوقی متناسب با چالش‌های موجود در ارتباط با مباحث حقوقی، محسوس تر خواهد شد. همچنین با ایجاد تدابیری برای پیامدهای تخطی از قوانین، آموزش کارشناسان قضایی، ایجاد بانک اطلاعاتی از تامین‌کنندگان و مناقصه‌گران تخصصی رشته فوتبال می‌توان فضای نظارت و بازبینی را فیلتر و عملکرد نظارتی را بهبود بخشید.

پیامدهای حاصل کاهش تبنای در فوتبال بر اساس دیدگاه حقوقی، که به دنبال اعمال راهکارها و برطرف کردن محدودکننده‌های بیان شده پدیدار می‌شود که مشتمل بر سه مفهوم اصلی؛ کاهش آثار منفی تبنای ($\beta=0/695$)، ارتقای شایستگی‌های فردی بازیکنان ($\beta=0/609$) و بهبود فضای ورزش حرفه‌ای ($\beta=0/670$) می‌باشد. پیامدهای حاصل کاهش تبنای در فوتبال در وهله‌ی اول به سمت تصویر و وجهه مثبت ورزش فوتبال خواهد رفت، در واقع با ارائه راهکارهای مذکور، شاهد کاهش میزان اختلافات ورزشی و جلوگیری از ضایع شدن حق آنها خواهیم بود، همچنین بهبود وضعیت‌های حمایت‌های مالی و عملکردی تیم‌ها و فضای رقابتی سالم را در گام‌های بعدی اجرای راهکارهای پژوهش خواهیم دید.

باتوجه به نتایج حاصل از پژوهش پیشنهاد می‌شود در وهله‌ی اول فرهنگسازی ازسوی مسئولین ورزشی کشور در جهت برخورداری از محیطی عاری از هرگونه تبنای داشته باشیم، پیشنهاد می‌شود مدیران ورزشی تیم‌های فوتبال تدابیری برای ایجاد شرایط روحی-روانی ایده‌آل بازیکنان در نظر گرفته و تمرکز آنها را بر روی اهداف گروهی متمرکز کنند و درنهایت از سوی متولیان ورزشی و حقوقی کشور، تدابیری در ارتباط با بازنگری و تدوین قوانین مقابله‌ای با تبنای ارائه گردد.

تقدیر و تشکر

نویسندگان در پایان از تمام کسانی که در انجام این پژوهش یاری رساندند تشکر و قدردانی می‌نمایند.

References

1. Ahmadi Natour, Z., Mansour Abadi, A., Shams Nateri, M. E., & Mirkhalili, S. M. (2019). Analysis of sports betting in the Iran's legal system. *Sport Management and Development*, 8(3), 42-56. (Persian).
2. Anderson, J., Duval, A., Van Rompuy, B., van der Harst, M., & McArdle, D. (2014). Study on risk assessment and management and prevention of conflicts of interest in the prevention and fight against betting-related match fixing in the EU 28-final report.
3. Blunch, N. (2012). Introduction to structural equation modeling using IBM SPSS statistics and AMOS. Sage(2th ed., pp. 24-32).
4. Chappelet, J. L. (2015). The Olympic fight against match-fixing. *Sport in Society*, 18(10), 1260-1272.
5. Clandinin, D.J. and Connelly, F.M. (2004). "Narrative Inquiry: Experience and Story in Qualitative Research". Jossey-Bass, San Francisco, 2ed edition.
6. Connell, J. (2018). Globalisation, soft power, and the rise of football in China. *Geographical Research*, 56(1), 5-15.
7. Constandt, B & Manoli, E. (2022). Understanding match-fixing in sport: Theory and practice. Publisher: Routledge ISBN: 9780367754921.
8. Csató, L. (2022). How to prevent collusion created by tie-breaking rules. arXiv preprint arXiv:2206.03961.

9. Dick, M & Kernick P., (2016). The Motivational Factors Affecting Football Fan Attendance in Finland: A Study and Segmentation. Bachelor's Thesis Degree Programme in Experience and Wellness Management.
10. Forrest, D. (2012). The Threat to Football from Betting-Related Corruption. *International Journal of Sport Finance*, 7(2).
11. Globan, T., & Jägers, E. (2019). Multiple Ownership, Collusion and Unusual Result Patterns in Soccer. *Contemporary Economic Policy*, 37(2), 245-260.
12. Gorse, S. (2013). Corruption in international sport: implications for sponsorship management (Doctoral dissertation, Coventry University).P:52-90.
13. Guyon, J. (2020). Risk of collusion: Will groups of 3 ruin the FIFA World Cup?. *Journal of Sports Analytics*, 6(4), 259-279.
14. Heron, M. and Jiang, C (2010), "The gathering storm: Organised crime and sports corruption", *Australian and New Zealand Sports Law Journal*, Vol. 5 No. 1, pp.99-118.
15. Johnston, M. (2005). *Syndromes of corruption: wealth, power, and democracy*. Cambridge University Press.
16. Khodaparst, S., Bakhshalipour, V., Monfared Fatideh, F. (2021). Investigating and Analyzing the Corruption and Abnormals Components of Iranian Championship Sport. *Sociology and lifestyle management*, 7(17), 167-184.
17. Lash, C. (2018). 'The Whole of Poland Saw It, and You Gentlemen are Blind': Match-Fixing in Polish Football—A Case Study from 1993. *The International Journal of the History of Sport*, 35(2-3), 216-230.
18. Lastra, R., Bell, P., & Bond, C. (2016). Sports betting-motivated corruption in Australia: an understudied phenomenon. *International Journal of Social Science Research*, 4(1), 61-82.
19. Maennig, W. (2002). On the economics of doping and corruption in international sports. *Journal of sports economics*, 3(1), 61-89.
20. Mallaei, M., & Afroozeh, M. S. (2021). Identifying Causes of Tendency for Match-fixing using Human Resources and Strategies to Combat it in Sports. *HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN SPORT JOURNAL*, [online], 8(1), 145-161. (Persian).
21. Mallaei, M., & Salimi, A. (2019). Content Analysis of Media Coverage of Corruption in Iran's Football: Case Study of TV Program 90. *Communication Management in Sport Media*, 7(2), 111-120. (Persian).
22. Meshkat, M. (2020). The FATF's Strategy on Money Laundering in Football Sector. *Journal of Criminal Law Research*, 9(33), 47-79. (Persian).
23. Najafi, M., hami, M., Shojaei, V., & bagherian Farahabadi, M. (2020). Identifying and Analyzing Factors Affecting Financial Corruption in the Iranian Sports Industry (Qualitative Approach). *Applied Research in Sport Management*, 9(1), 119-134. (Persian).
24. Nowy, T., & Breuer, C. (2017). Match-fixing in European grassroots football. *European sport management quarterly*, 17(1), 24-44.
25. Shafiee, S., & Afrouzeh, H. (2018). Identifying and Determining the Factors Affecting the Incidence of Corruption in Iran`S Football. *Sport Management Studies*, 10(47), 39-66. (Persian).
26. Taherkhani, S., & shafiee, S. (2021). Investigating factors affecting the occurrence of match-fix in Iranian football. *Sport Management and Development*, 10(3), 42-61.
27. Tak, M., Sam, M. P., & Jackson, S. J. (2018). The problems and causes of match-fixing: are legal sports betting regimes to blame?. *Journal of Criminological Research, Policy and Practice*.
28. Tzeng, C. C., Lee, P. C., & Tzeng, G. H. (2020). It's not all about money: the code of brotherhood has a role to play in match-fixing. *Sport in Society*, 23(12), 1926-1944.
29. Woźniak, W. (2018). Match-Fixing in Polish Football: Historical Perspectives and Sociological Interpretations. *The International Journal of the History of Sport*, 35(2-3), 247-263.
30. Zhang, J. J., Breedlove, J., Kim, A., Bo, H. H., Anderson, D. J., Zhao, T. T., ... & Pitts, B. G. (2021). Issues and new ideas in international sport management: An introduction. In *International sport business management* (pp. 1-15). Routledge.